

11.3.2025

Pieksämäen RHY
Suntiontie 1,
76130 Pieksämäki

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>

Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Pieksämäen Riistanhoitoyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua esityksen kohteena olevasta asetusalunnoksesta ja toteaa seuraavaa:

On erittäin positiivista, että hallitusohjelmassa esitettyjen suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen osalta tehdään vihdoin konkreettisia toimenpiteitä. Asetusalunnos on oikean suuntainen, mutta se vaatii edelleen kehittämistä.

Haluamme korostaa, että kannanhoidollisessa metsästyksessä saaliiksi joutuvat usein yksilöt, jotka ovat jo menettäneet luonnollisen ihmisarkuutensa. Kannanhoidollisella metsästyksellä on ennaltaehkäisevä vaikutus sosiaalisesti ongelmallisten, vahinkoa aiheuttavien ja turvallisuutta vaarantavien tilanteiden syntymiseen. Nykyisen lainsäädännön ja hallinto-oikeuksien tulkinta erityisesti ongelman tai tilanteen vaatimuksesta on lähtökohtaisesti virheellinen, sillä paras tilanne ja tavoite pitäisi olla, ettei tällaisia ongelmia tai tilanteita pääse edes syntymään. Lisäksi haluamme muistuttaa, että ihmisiä pelkäämättömiä suurpetoja voi esiintyä myös alueilla, joissa karhukanta ei ole tihein. Ennakoivalla – kannanhoidollisella – metsästyksellä voidaan vähentää suurpetojen ja ihmisen kohtaamisten riskiä ja näin ylläpitää suurpetojen sosiaalista hyväksyttävyyttä. Kannanhoidollinen metsästys tulee kohdentaa tulevaisuudessa laajasti eri kannanhoitoalueille.

Pieksämäen Riistanhoitoyhdistyksen näkemyksen mukaan asetusalunnoksessa esitetty Suomen riistakeskuksen rooli ”hakemuksessa esitettyjen ja hakemusalueella vallitsevien tosiseikkojen arviointi luvanmyöntämisen prosessissa” ei ole riittävä. Kannanhoidollisten lupien hakemuksen perusteluihin, lainperusteiden ja päämäärän määrittämiseen ei ole luvanhakijoilla riittävää osaamista eikä tarvittavaa yksityiskohtaista tietoa käytettävissä. Suomen riistakeskus sekä hallinto-oikeudet ovat päätöksissään todenneet kannanhoidollisen metsästyksen päämäärät hyväksyttäviksi, mutta todenneet ettei päämääriä ole pystytty perustelemaan riittävän selvin ja täsmällisin perustein hakemusalueeseen yksityiskohtaisesti kytkeytyvillä tiedoilla. Lisäksi luvanhakijoiden perusteluja on pidetty laadultaan yleistasoisinä ja epätasällisinä, vaikka hakemuksissa on aukaistu metsästäjien näkemyksiä alueella vallitsevasta tilanteesta, viittauksia Luonnonvarakeskuksen julkaisemiin kanta-arvioihin sekä mm. SRVA-tapahtumien määrän muutoksilla. Luvanhakijalla ei ole muun muassa pääsyä alueella tehtäviin Tassu-havaintoihin,

joista esimerkiksi pystyisi todentamaan havaintojen ja erityisesti alueella tapahtuvien pihavierailuiden määrää.

Pieksämäen Riistanhoitoyhdistys haluaa asetusluonnoksesta huomauttaa seuraavasta kohdasta ”Karhukannan kasvu sekä se, että karhukanta ei ole metsästyksen kohteena tulee lisäämään niiden tapausten määrää, jossa poliisi joutuu toimimaan ja joko karkottamaan tai tappamaan karhun”, että suurpetojen poistaminen yleisesti tapahtuu poliisin päätöksellä, mutta vapaaehtoisten metsästäjien (SRVA-ryhmä) toimesta.

Haluamme myös todeta, että nyt tehtävän esityksen tulee olla sellainen, että se jättää mahdollisimman vähän tulkinnan varaa hallinto-oikeuksien tarkasteluun niin Karhun, Ilveksen, Suden ja tulevaisuudessa mahdollisesti myös Ahman kannanhoidollisen metsästyksen lupien perusteluja arvioitaessa. Näin ollen asetuksen tulee sisältää riittävät toimenpiteet ja lain muutokset. Lain valmistelu tulee tehdä kerralla kunnolla eikä asetusta pidä kiirehtiä vaillinaisena vain siitä syystä, että saataisiin karhun kannanhoidollisen metsästyksen luvat myönnettyä valitusaikoiheen ennen elokuun 20. päivää. Joka tapauksessa päätöksistä valitetaan ja on tiedossa, että hallinto-oikeuksien käsittelyt tulevat kestäämään pidempään kuin karhunmetsästysaika.

Uuteen lakiin tulee kirjata selkeästi alueellisten kannanhoidosuunnitelmien merkitys ja asema, jotta alueelliset perusteet pystytään osoittamaan riittävän täsmällisesti ja tieteellisesti.

Asetuksessa tulee olla myös määriteltynä kenen vastuulla on määritellä Karhun, Ilveksen, Suden ja Ahman suotuisan suojelun tasot luontodirektiivin artikla 17 raportoinnin yhteydessä, jotta kannanhoidolliselle metsästykselle saadaan riittävän tieteellinen pohja ja hyväksyttävyyys myös Euroopan Unionin hallintoelimissä.

Muuta huomioitavaa

Pieksämäen RHY toteaa, että nykyistä hallintolakia pitäisi muuttaa, niin että kannanhoidollisista suurpetojen lupapäätöksistä pystyisi valittamaan vain aidosti paikallinen järjestö eikä postilaatikkajärjestö, jonka toimialueet muuttuvat sen mukaan missä kannanhoidollisia poikkeuslupia myönnetään.

Lisäksi hallintolakia tulisi muuttaa siten, että kannanhoidollisten lupien valitukset käsiteltäisiin nopeutetulla aikataululla, esimerkiksi kolmen viikon kuluessa, kuten Ruotsissa on tehty. Tähän perusteluna on, että lajien metsästysajat ovat lyhyet, ja lähes poikkeuksetta hallinto-oikeuksien käsittelyt kestävät pidempään kuin metsästysaika. Vaihtoehtoisesti toimeenpanokiellon asettamiselle tulisi olla vahvemmat perusteet. Nykyinen malli ei ole oikeudenmukainen luvanhakijalle, koska poikkeuksetta luvan käyttö on mahdotonta metsästysajan umpeuduttua, vaikka hallinto-oikeuden päätös olisi ollut myönteinen.

Asetusluonnoksessa todetaan, että karhu ja ilves ovat suotuisalla suojelun tasolla, mutta susi ei olisi suotuisalla tasolla. Tämä ei pidä paikkaansa, kun huomioidaan, että Suomessa elää vain yksi susipopulaatio, joka on samaa populaatiota Skandinavian ja Luoteis-Venäjän susipopulaation kanssa. Suden epäsuotuisan suojelun tason ilmaisu tulee korjata asetusluonnokseen.

Alueen tilanne

Pieksämäen riistanhoitoyhdistyksen alueella on hyvin vahva ja voimakkaasti kasvava ilveskanta, ja myös karhukanta on runsas ja vahvistuu nopeasti. On erittäin tärkeää, että näiden lajien

kannanhoidollinen metsästäminen mahdollistetaan. Erityisesti ilveskanta on niin runsas, että se koettelee sosiaalisen hyväksyttävyyden rajoja. Karhu on alueella erittäin arvostettu riistaeläin, ja kannanhoidollista metsästämistä on tehty valikoidusti kanta huomioiden ja useita toistuvasti pihoissa pyörineitä karhuja on kaadettu kannanhoidollisilla poikkeusluvilla.

Kannanhoidollisen metsästyksen estyminen on näkynyt muun muassa vapaaehtoisten toimijoiden kiinnostuksen vähenemisenä niin suurpetoyhdyshenkilötoiminnassa kuin suurriistavirka-avun antamisessa, kun ennakoivaa ongelmien puuttumista ei ole voitu suorittaa.

Pieksämäki 11.3.2025

PIEKSÄMÄEN RIISTANHOITOYHDISTYS

Kimmo Kolehmainen, puheenjohtaja